

Motion till kommunfullmäktige: Omvandla klippta gräsmattor till stadsängar

Ekosystem är hotade

En miljon växt- och djurarter riskerar att försvinna de kommande decennierna. Det är slutsatsen i en rapport från FN:s vetenskapliga expertpanel för biologisk mångfald, IPBES, offentlig maj 2019. Arterna har ett moraliskt egenvärde, men är också till gagn människor. De ekosystemprocesser som direkt kan kopplas till nytta för mänskliga samhällen kallas ekosystemtjänster. Dessa kan vara försörjande (t ex fotosyntes, näringsämnes-cirkulation), försörjande (t ex livsmedel, virke, vatten), reglerande (vatteninfiltrering, temperatur och klimatreglering, pollinering) eller kulturella (t ex rekreation, kulturhistoriska och estetiska värden) (Persson & Smith, 2014). Lunds kommun kan bidra till livsmiljöer för hotade arter genom att omvandla klippta gräsmattor till ängsmarker.

Inspireras av andras erfarenheter

Anläggning av stadsnära ängar har gjorts i Växjö, Malmö, Uppsala, Göteborg och många andra städer vilket har ökat den urbana biologiska mångfalden. Många invånare i Lund bryr sig om natur och biodiversitet. Att ersätta några klippta gräsmattor med ängar bör därför vara ett väsentligt inslag i förverkligande av grönplanen för kommunen. Vid stora ängsytor kan tillgängligheten ökas och trampskadorna minskas genom att ha klippta gångar i ängen.

Olika ängstyper

Beroende på vad marken passar för kan olika ängstyper väljas. En gräsmatteäng är en naturvuxen yta som lämnas orörd under blomningstid maj-augusti, men i övrigt klipps regelbundet. En slåtteräng ska ha näringsfattig jord och slåstras en gång per år juli-september. En blomsteråker ska harvas en gång om året. Anläggning av en artrik äng kan kombineras med att skapa ett fördröjningsmagasin för dagvatten som då blir en fuktäng. En ängsmarks rika flora bidrar till en rik fauna, bland annat pollinerande insekter då de använder ängen för både födosök och reproduktion. Detta leder till att pollineringen av bärbuskar och fruktträd ökar i området.

Fjärilar och andra insekter som gynnas

Valet av växter på ängen kan bero på vilka insekter man vill värna. I bl a Växjö ses samband mellan kråkvicker och mindre bastardsvärmare, sommarfibbla och slåttersandbi och ängssyra och violettekantad guldvinge. För pollinatörer är ofta rödklöver en strategisk växt. Det är också viktigt att planera så att blomningssäsongerna avlöser varandra, så att det finns tillgänglig föda under en lång tid. Marken utanför Lillestadsskolan i Växjö används både som skolgård och spontan lekplats. Fjärilskullar planterades och såddes här tillsammans med skolbarnen. Många insekter är beroende av ett varmt mikroklimat som kullarnas solsida erbjuder.

Minska kostnader för parkdrift

Syftet med ängsmarksprojektet i Växjö var att öka arealen blommande gräsmark och samtidigt minska kostnaderna för parkdriften (Unell et al 2019). I Helsingborg har ängar skapats i Ättekulla och Lundsgård. I båda fallen uppskattas projekteringskostnaden till 5 kr/m² och anläggningskostnaden till 40 kr/m² (Linde et al 2017). Den totala kostnaden för Fjätursängen i Täby på strax över 6 300 m² var 120.000 kr vilket inkluderade ängsfröer,

sandblandad jord, borttagning av jord, harvning med traktor och utsådd med häst. (Linde et al 2017). Den intensiva skötseln av traditionella gräsmattor innebär att årskostnaden för dessa ytor är nära det fyrdubbla gentemot ängsmarkslika gräsmattor (Ignatieva 2017).

Mot bakgrund av ovanstående föreslås kommunfullmäktige att ge Tekniska nämnden i uppdrag att återkomma med förslag på vilka gräsmattor i Lunds kommun som kan omvandlas till ängar.

Lund den 16 maj 2019

Karin Svensson Smith
Kommunalråd (MP)

Ewa Björnberg
Ledamot i Miljönämnden (MP)

Källor:

Ignatieva, M., 2017. *En handbok, Alternativ till gräsmatta i Sverige från teori till praktik*. Uppsala: Sveriges Lantbruksuniversitet.

Linde, H. o.a., 2017. *Urbana ängsmarker - WRL rapport*, u.o.: White arkitekter AB.

Persson, Anna S och Smith, Henrik G. 2014. *Biologisk mångfald i urbana miljöer. Förutsättningar, fördelar och förvaltning*. Lund: CEC Syntes Lunds universitet

Unell, Martin. 2019. *Ängsmark i Växjö kommun*. Växjö: Tekniska förvaltningen, Växjö kommun.